

Az ismeretkör: **Általános és alkalmazott nyelvészet**

Kredittartománya: 11 kr.

Tantárgyai: 1. **Általános és alkalmazott nyelvészet**

2. **Magyar nyelv 3.**

3. **Szociolingvisztika**

Tantárgy neve: Szociolingvisztika TAN műveltségterületi képzés Neptunkód: VMTANB5003, VMTALB5003	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanórátípusa : ea. + gyak. és óraszám a: 2 ea + 2 gy az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : <ul style="list-style-type: none">a szorgalmi időszak heteire lebontott részletes tematika biztosítása a félévi feladatokkal, követelményekkel	
A számonkérés módja: vizsga Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : <ul style="list-style-type: none">hallgatói kiselőadások tartása Feladatok : <ul style="list-style-type: none">gyakorlatok végzése az elektronikus tananyag alapján	
A tantárgy tantervi helye : 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Nincs.	

Tantárgyleírás:
A szociolingvisztika kutatási területei, tudománytörténeti kérdései. Szociolingvisztikai adatgyűjtés. A nyelv rétegződése, területi és társadalmi nyelvváltozatok. A nemek és a nyelvhasználat. A nyelvi hátrány, és a nyelvi hátrányos helyzet. A nyelvi attitűd. A nyelvek nyelvpolitikai szempontból. A magyar nyelvközösség. A kisebbségek. Nyelv és kultúra. A kétnyelvűség. A kettősnyelvűség. A nyelvi tiszteltetés. A névhasználat kérdései.
Kötelező és ajánlott irodalom:
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">Kiss Jenő: Társadalom és nyelvhasználat. Budapest, 2002. ISBN 9789631927894Ronald Wardhaugh: Szociolingvisztika. Osiris. Budapest, 2002. ISBN 9633790468Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény. Tinta. Budapest, 2002. ISBN 9639372285 Ajánlott irodalom: <ol style="list-style-type: none">A családi nyaggyűjtéstől a munkahelyi nyelvhasználatig. (Szociolingvisztikai olvasmányok magyar nyelven). Szerk.: Huszár Ágnes. Tinta Könyvkiadó, Bp., 2006. ISBN 9637094172Csányi Vilmos: Az emberi viselkedés. Bp., 2006. ISBN 978963971018
Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:
a) tudása <ul style="list-style-type: none">Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.

- Rendelkezik 6–12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi, nyelvi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben az anyanyelvi nevelés területén alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket
- Biztos nyelvtani szakmai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyam tanításához.

b) képességei

- Az anyanyelvi nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a nyelvészeti szakirodalmi könyvtári és elektronikus forrásainak körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatáskörében felelősséget vállal a rá bízott 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, anyanyelvi kulcskompetenciájuk, nyelvhasználati képességük hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a nyelvi és kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

Tantárgy felelőse: Dr. Gasparics Gyula főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Dr. Gasparicsné dr. Kovács Erzsébet főiskolai tanár PhD